

VANUS 6–9

Lasteaia- ja kooliüles- tegevuste juhend

See tegevusjuhend sisaldab ideid ja soovitusi tunnitegevusteks ning kogu lasteaeda või kooli, lapsevanemaid ja teisi sidusrühmi kaasavateks tegevusteks, mis aitavad luua sõbralikku ja osalust soodustavat keskkonda.

Selline kogu haridusasutust hõlmav lähenemisviis on väga vajalik. Eri kultuuritaustaga lapsed ei omanda lasteaias/koolis mitte ainult teadmisi, vaid loovad ka olulisi sotsiaalseid sidemeid ja suhteid, mis ühendavad neid vastuvõtva kogukonna, vanemate, õpetajate, lasteaia/kooli juhtkonna ning kogukonna organisatsioonidega.

ÜRO pagulasamet (UNHCR) kaitseb inimesi, kes on sunnitud konflikti ja tagakiusamise tõttu oma kodust põgenema. Me päästame elusid, kaitseme õigusi ja aitame luua paremat tulevikku.

© 2021 UNHCR. Rohkem õppematerjale leiate aadressilt unhcr.org/teaching-about-refugees

Õppematerjalid eesti keeles: maailmakool.ee/unhcr

ENNE ALUSTAMIST

Märkus pagulaste, rahvusvahelise kaitse taotlejate ja sisserändajate kaasamise kohta õppetöö kavandamisel.

Enne pagulaste, varjupaiga ja sisserändajate teemaga seotud õppetegevust võtke veidi aega, et mõelda oma rühma/klassi laste peale.

Kas mõni neist on põgenik, kes taotleb varjupaika? Kui see on nii, siis mõelge, kas rääkida sel teemal lapse ja ta vanematega (olenevalt lapse vanusest).

Võimaluse korral kasutage õppetegevustes vanemate ja laste ideid ning tagasisidet. Paluge neil küsimustele vastata ainult siis, kui nad on sõnaselgelt öelnud, et nad soovivad nendele vastata või sellistel teemadel rääkida.

ÕPPETEGEVUS

Siin on mõni tegevus, mida saate lastega ette võtta, et pagulasteemade kohta õpitut rakendada.

ÕPIVÄLJUND

1 | Anda lastele ja peredele võimalus õppida, kuidas olla ühtne kogukond.

Korraldage iga kuu enne koolitunde ühine hommikusöök õpetajate, hiljuti saabunud pagulasperede vanemate ja laiema koolikogukonnaga.

Hommikusöögi asemel võib korraldada ka pealelõunase ühise koosviibimise, kus kõik osalejad ühisele lauale midagi toovad.

ÕPIVÄLJUND

2 | Mõista, et uude rühma/klassi tulemine on raske.

Arutlege selle üle, mis tunne on alustada uues lasteaias/koolis ja võõras riigis uue elanikuna.

1. samm. Paluge lastel valida teemad, mille kohta nad sooviksid saada juhiseid, kui tuleksid sellesse lasteaeda/kooli esimest korda. Teemad võiksid olla järgmised: mida teha rühma/klassiruumi tülles, mida teha vahetunnis või õue- ja mänguajal, mida peab lasteaeda/kooli kaasa võtma jne.

2. samm. Lapsed võivad koostada uutele lastele piltidega juhendi nende uue lasteaia/kooli ja rühma/klassi kohta.

Soovituslik lõppsõna aruteluks: „Uude lasteaeda/kooli tulek võib olla keeruline. On tore, et kõik mõtlevad sellele, kuidas meie rühma/ klassi uusi lapsi aidata. Täna teid teie lahkuse eest.”

3 | ÕPIVÄLJUND

Õppida koos töötama, et luua midagi kaasavat. Mõista, et igaühe panus on oluline.

Võtke ette ühine loometegevus pagulaste teemal ja jagage seda kogukonnaga, näiteks kutsuge kohale lastevanemad või tehke näitus lasteaiale/koolile või teistele rühmadele/klassidele.

1. näide: näituse loomine ja korraldamine
2. näide: tantsuetenduse või näidendi loomine ja korraldamine
3. näide: luuleõhtu korraldamine
4. näide: juturaamatu kirjutamine

Soovituslik lõppsõna aruteluks: „*See on olnud suurepärane tegevus ja kõik on andnud oma panuse. See on meile väärtuslik viis õppida, kui oluline on igaühe panus.*”

4 | ÕPIVÄLJUND

Anda lastele ja peredele võimalus õppida, kuidas olla ühtne kogukond.

Korraldage õppeaasta alguses pagulastaustaga lastele tervitusõhtu või igakuine hommikusöök mängudega, et terve kogukond saaks omavahel suhelda. Lapsed võiksid valida mängu, valmistada sööki ja jooki või laulda tervituslaulu.

Hommikusöögi asemel võib korraldada ka õhtuse ürituse, nt laada, kus pakutakse eri rahvuste toite, mängitakse erinevate kultuuride mängu ning veedetakse ühiselt aega.

5 | ÕPIVÄLJUND

Õppida koos töötama, et luua midagi kaasavat. Mõista, et igaühe panus on oluline.

Koostage pagulastaustaga laste või kirjanike juttude põhjal jutu- või pildiraamat 6–9-aastastele lastele. Lood võivad olla järgmistel teemadel:

- 1) isiklikud kogemused;
- 2) mida nad on teada saanud pagulaslaste kogemustest uue lasteaia/kooli, kogukonna või asukohaga kohanemisel.

Raamatu võib annetada lasteaeda/kooli või kohalikule raamatu-kogule. Igal lapsel võiks olla üks eksemplar.

Lastega võiks ka nende isiklike kogemuste teemal arutleda. Samuti võib lastelt küsida ideid, mida veel ühiselt luua võiks.

Soovituslik lõppsõna aruteluks: „Raamatu koostamine on olnud suurepärase kogemus ja kõik on andnud sellesse oma panuse. See on meile väärtuslik viis õppida, kui oluline on igaühe panus.”

6 | ÕPIVÄLJUND

Suurendada empaatiat äsja saabunud pagulaslaste olukorra suhtes.

Kirjutage peagi kooli minevatele pagulaslastele kirju sellest, mida nad võivad oodata esimesel päeval või nädalal. Kirjad võib tõlkida nende emakeelde.

Lasteaias võib kirjutamise asemel pagulaslastele pilte joonistada. Lastega võiks arutleda, milline pilt võiks teisele lapsele rõõmu teha ja miks.

Soovituslik lõppsõna aruteluks: „Aitäh, et kirjutate neid kirju lastele, kes on äsja uude riiki saabunud. Oluline on mõelda teiste olukorrale.”

7 | ÕPIVÄLJUND

Mõista minu riigis varjupaika taotlevate laste olukorda.

1. samm. Võtke ühendust vastuvõtukeskusega, et uurida, kas neil on võimalust selgitada vastuvõtukeskuste süsteemi ja varjupaigamenetlust. Eestis asuvad varjupaigataotlejate majutuskeskused Vaos ja Vägeval. Vaadake lähemalt: www.hoolekandeteenused.ee/majutuskeskus/

2. samm. Mõni keskus võib saata teie rühma/klassi või lasteaeda/kooli esinema oma esindaja, samuti võib olla võimalus suhelda teiste lastega, näiteks saata neile pilte või kirju, mängida koos jalgpalli või korraldada mängu.

3. samm. Vaadake, kus ja kuidas saab teie piirkonnas tutvuda rahvusvahelise kaitse taotlejatest laste ning õpilaste kogemustega praktilisel tasandil.

NB! Lasteaialaste jaoks võib see tegevus jääda abstraktseks ja keeruliseks. Soovitame lastega teha läbi ainult 2. sammu ehk kutsuda lasteaeda või rühma esinema külaline või pagulasest lapsevanem. Ühiselt võiks varjupaika taotlevatele lastele kaarte ja pilte meisterdada.

Soovituslik lõppsõna aruteluks võib sisaldada tänu neile, kes on osalenud külaskäigul või muus tegevuses.

8 | ÕPIVÄLJUND

Mõista, et mõni laps võib vajada füüsilist või sotsiaalset tuge, mida saame pakkuda rahalise panusega.

Tutvustada lastele mõistet „heategevus“.

Korraldage heategevuslik koogimüük või talendivõistlus või koguge annetusi muul viisil ja saatke raha kohalikule organisatsioonile, kes tegeleb pagulastega.

Soovituslik lõppsõna aruteluks: „Täname kõiki lapsi, kes osalesid selles tegevuses.“

9 | ÕPIVÄLJUND

Pagulastaustaga perede kaasamine rühma/klassi tegevusse on suurepärane võimalus mõista, kui mitmekesine ja huvitav on meie rühm/klass.

- 1. samm.** Paluge lastevanematel jagada ideid kultuurierinevusi tähistava tegevuspäeva jaoks, näiteks toiduvalmistamine, kultuuritegevused jne.
- 2. samm.** Korraldage rühmaarutelu või klassikoosolek lastevanemate ideede nimekirjaga, et näha, milliste ideede elluviimisest on lapsed huvitatud.
- 3. samm.** Viige tegevuspäev lastevanemate ja laste abil ellu. Kutsuge tegevuspäeval osalema ka teiste rühmade/klasside lapsi, lastevanemaid ja lasteaia/kooli töötajaid.

Soovituslik lõppsõna aruteluks: „*Täname kõiki lastevanemaid osalemise eest.*”

Rohkem materjale leiate aadressilt unhcr.org/teaching-about-refugees

Koostanud Mialy Dermish, kaasa aidanud Laetitia Lemaistre.
© 2021 UNHCR

Õppematerjalid eesti keeles: maailmakool.ee/unhcr